

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE OSNOVNIH ŠOL 2012

Erika Semen

Sektor za raziskave in razvoj, Državni izpitni center

Jezikovni pregled: Tanja Svenšek

KAZALO

UVOD	3
ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE OSNOVNIH ŠOL	3
1 Šifra šole	3
2 Stališča ravnateljev do NPZ	4
3 Izvedba NPZ	8
3.1 Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta	8
3.2 Težave pri izvedbi NPZ	8
3.3 Specifične težave pri izvedbi NPZ	11
4 Vrednotenje preizkusov znanja	12
5 Ocena posredovanih informacij	13
6 Ocena sodelovanja	14
7 Ocena uporabnosti informacij o NPZ	15
8 Ocena ustreznosti računalniškega programa za podporo NPZ	17
9 Prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami	17
10 Povratna informacija o dosežkih na NPZ na šoli	19
POVZETEK	21
Priloga 1: Anketni vprašalnik za ravnatelje osnovnih šol	24

UVOD

Vprašalnik za ravnatelje osnovnih šol izpolnjujejo tiste izobraževalne ustanove, ki izvajajo nacionalno preverjanje znanja v osnovni šoli: osnovne šole s splošnim izobraževalnim programom (SIS), osnovne šole s prilagojenim programom z nižjim izobrazbenim standardom (NIS), ljudske univerze (LU) ter zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami (ZAVOD). Namenjen je spremljanju priprav in izvedbe nacionalnega preverjanja znanja (NPZ), ugotavljanju stališč ravnateljev do NPZ in aktivnostim, ki jih namenjajo povratni informaciji, odkrivanju težav in nejasnosti pri izvedbi in vrednotenju NPZ ter zbiranju priporočil za izboljšavo.

Vprašalnik smo v mesecu juniju objavili na spletni strani Rica (eRic za ravnatelje), izpolnjevanje pa je potekalo elektronsko (od 5. junija do 3. julija).

Vprašalnik bomo dopolnjevali vsako leto. Dodajali bomo vprašanja, ki se nam bodo zdela smiselna glede na odgovore ravnateljev, spreminjali pa bomo tudi strukturo vprašalnika, saj je iz nekaterih odgovorov mogoče sklepati, da nekatera vprašanja niso razumljena najbolje. Analiza vprašalnika za ravnatelje osnovnih šol je prikazana po vrstnem redu vprašanj iz vprašalnika.

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE OSNOVNIH ŠOL

1 Šifra šole

V šolskem letu 2011/2012 je NPZ izvajalo 499 osnovnih šol, na anketni vprašalnik za ravnatelje osnovnih šol pa je odgovarjalo 451 ravnateljev, to je 90,4 % ravnateljev vseh izobraževalnih ustanov, ki so v šolskem letu 2011/2012 izvajale NPZ v 6. in/ali 9. razredu (leta 2011: 89,7 %, leta 2010: 88,3 %).

Ravnatelji osnovnih šol, ki so izpolnjevali anketo, so po izobraževalnih programih v deležih prikazani v **preglednici 1.1**, po regijah v deležih pa v **preglednici 1.2**. Po regijah se deleži sodelujočih gibljejo od najmanj 84,0 % (Obalno-kraška regija) do največ 100,0 % (Zasavska in Spodnjeposavska regija).

Preglednica 1.1: Osnovne šole v anketi za ravnatelje OŠ po izobraževalnih programih

Osnovne šole po izobraž. programih ¹	Število šol (vzorec)	Število šol (populacija)	Delež (vzorec/populacija)
SIS	374	411	91,0 %
SIS + NIS	33	36	91,7 %
LU	20	23	87,0 %
NIS	16	20	80,0 %
ZAVOD	4	5	80,0 %
NIS + ZAVOD	2	2	100,0 %
Drugo	2	2	100,0 %
Skupaj	451	499	90,2 %

Preglednica 1.2: Osnovne šole v anketi za ravnatelje OŠ po regijah

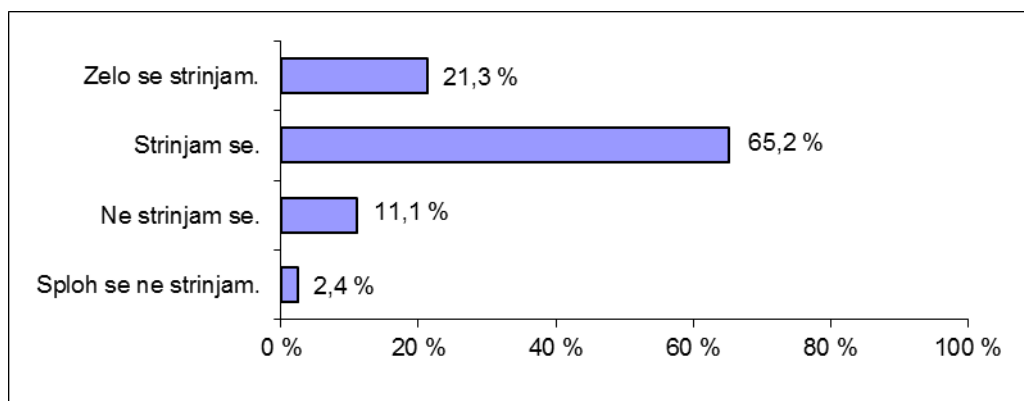
Osnovne šole po regijah	Število šol (vzorec)	Število šol (populacija)	Delež (vzorec/populacija)
Pomurska	39	43	90,7 %
Podravska	75	81	92,6 %
Koroška	17	19	89,5 %
Savinjska	57	65	87,7 %
Zasavska	8	8	100,0 %
Spodnjeposavska	25	25	100,0 %
Jugovzhodna Slovenija	38	41	92,7 %
Osrednjeslovenska	92	104	88,5 %
Gorenjska	39	42	92,9 %
Notranjsko-kraška	14	16	87,5 %
Goriška	26	30	86,7 %
Obalno-kraška	21	25	84,0 %
Skupaj	451	499	90,2 %

2 Stališča ravnateljev do NPZ

Leta 2012 sta bili v vprašalniku spremenjeni trditvi **2.4** (leta 2011: *Zaradi NPZ pri učiteljih opažam večjo motivacijo za delo.*) in **2.8**. (leta 2011: *Izobraževanja v Koloseju so za učitelje koristna.*), preoblikovali pa smo tudi lestvico možnih odgovorov (leta 2011: *Strinjam se. / Delno se strinjam. / Ne strinjam se. / Sploh se ne strinjam.*).

¹ SIS: osnovna šola
NIS: osnovna šola s prilagojenim programom z nižjim izobrazbenim standardom
LU: ljudska univerza
ZAVOD: zavod za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami

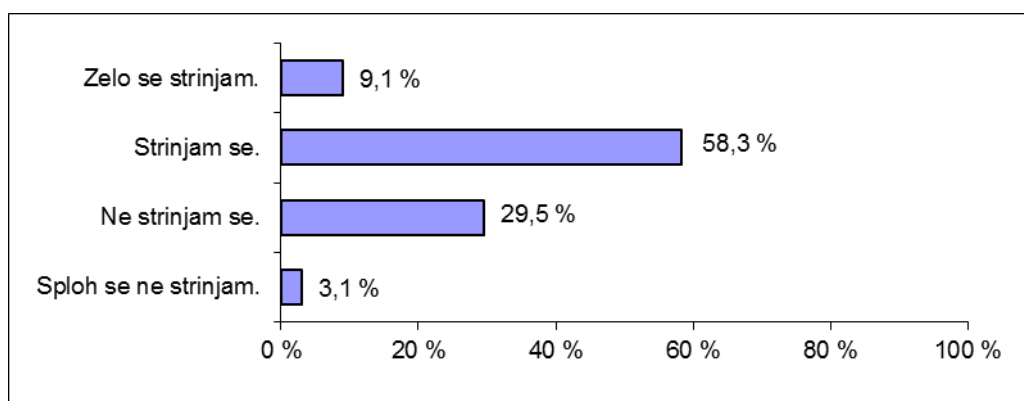
2.1 NPZ je smiselno in koristno, saj da učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca.

Število vseh odgovorov: 451.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 86,5 %.

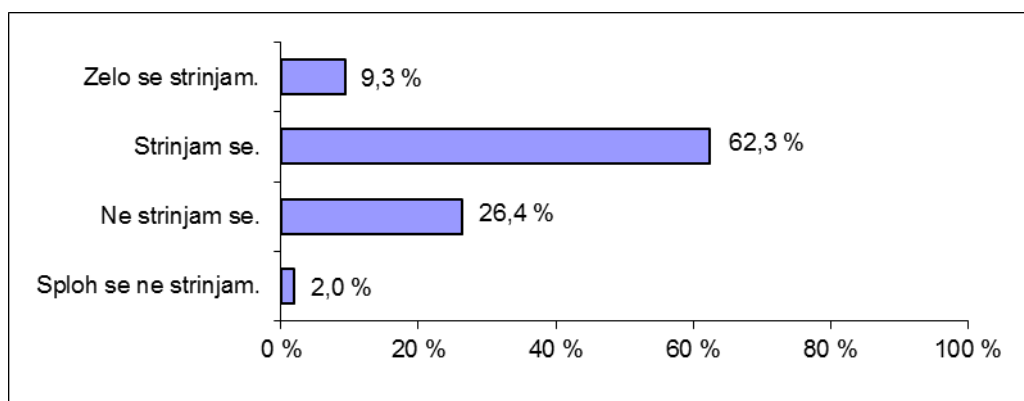
2.2 NPZ odkriva **močna** področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti.

Število vseh odgovorov: 451.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 67,4 %.

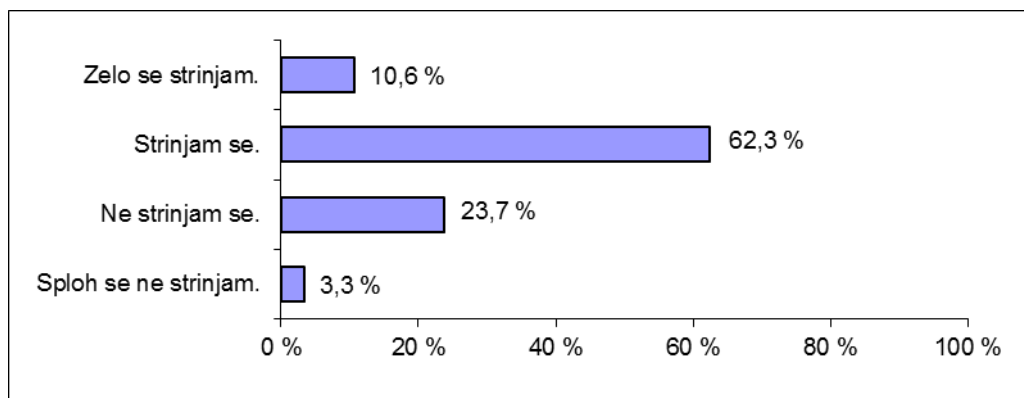
2.3 NPZ odkriva **šibka** področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti.

Število vseh odgovorov: 451.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 71,6 %.

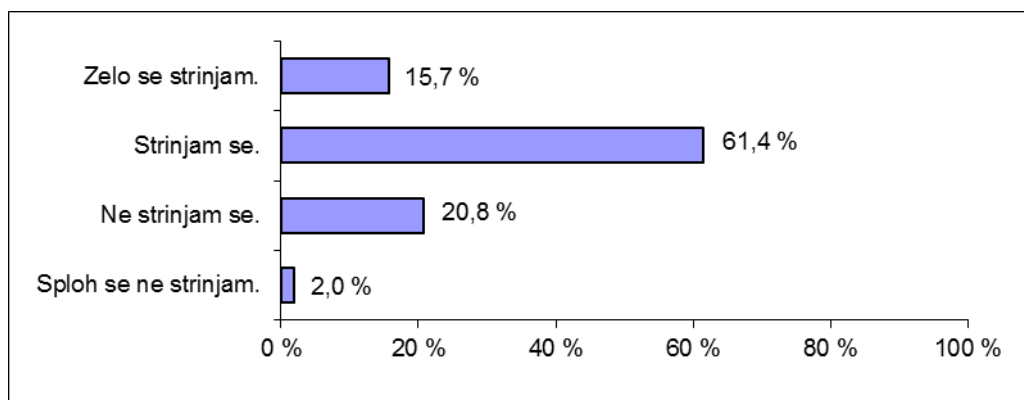
2.4 NPZ vpliva na izboljšavo dela na šoli.

Število vseh odgovorov: 451.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 72,9 %.

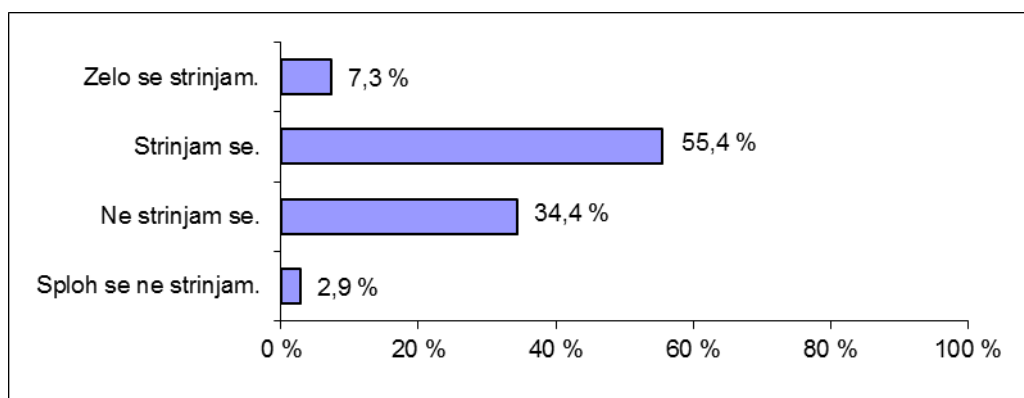
2.5 NPZ daje učiteljem dodatne informacije o kakovosti njihovega dela.

Število vseh odgovorov: 451.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 77,1 %.

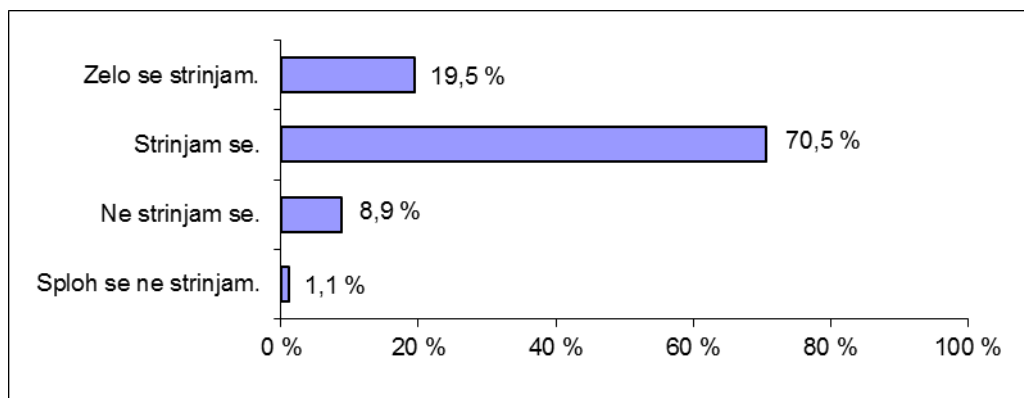
2.6 NPZ je vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja.

Število vseh odgovorov: 451.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 62,7 %.

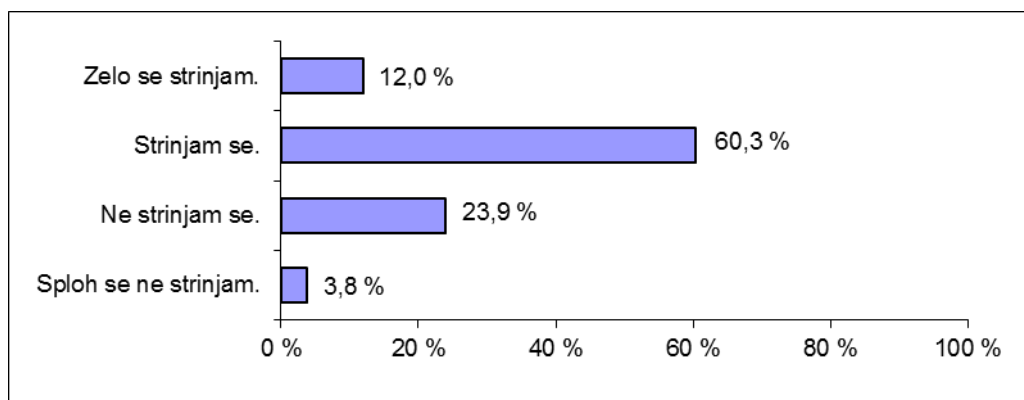
2.7 Dosežke NPZ upoštevam pri načrtovanju našega prihodnjega dela.

Število vseh odgovorov: 451.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 90,0 %.

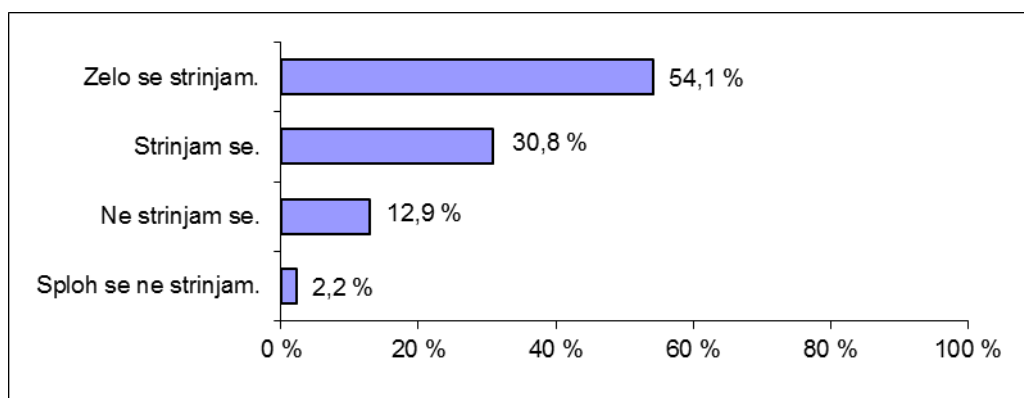
2.8 Izobraževanja o analizah dosežkov NPZ, ki jih pripravlja Ric, so za učitelje koristna.

Število vseh odgovorov: 451.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 72,3 %.

2.9 Dosežek učenca na NPZ bi moral imeti večjo veljavo.

Število vseh odgovorov: 451.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 84,9 %.

Večina ravnateljev upošteva dosežke NPZ pri načrtovanju prihodnjega dela (90,0 %; odgovora *Zelo se strinjam. / Strinjam se.*). Nekoliko manj ravnateljem, a še vedno nad 80 %, se zdi NPZ smiselno in koristno, saj daje učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca (86,5 %), menijo pa, da bi moral imeti dosežek učenca na NPZ večjo veljavo (84,9 %). Več kakor 70 % jih je mnenja, da daje NPZ učiteljem koristne informacije o kakovosti njihovega dela (77,1 %), vpliva na izboljšavo dela na šoli (72,9 %), izobraževanja o analizah dosežkov NPZ pa da so za učitelje koristna (72,3 %). V podobnem deležu se strinjajo s trditvama, da NPZ odkriva šibka (71,6 %) oziroma močna (67,4 %) področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti. Najmanj pozitivno mnenje imajo ravnatelji o tem, da je NPZ vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja (62,7 %).

3 Izvedba NPZ

3.1 Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta

V šolskem letu 2011/2012 je NPZ iz tretjega predmeta v 9. razredu izvedlo 473 šol. Od teh jih je na vprašanje o prostovoljni izvedbi NPZ iz tretjega predmeta odgovorilo 430 oziroma 90,9 %².

Iz **preglednice 3.1** je razvidno, da 312 šol (72,6 % od 430) ni prostovoljno izvedlo NPZ iz nobenega tretjega predmeta, NPZ iz enega tretjega predmeta je prostovoljno izvedlo 52 šol (12,1 %), iz dveh tretjih predmetov 38 šol (8,8 %) in iz treh tretjih predmetov 28 šol (6,5 %). Skupno število vseh prostovoljnih izvedb NPZ iz tretjega predmeta je bilo 212; od tega 66 pri kemiji, 57 pri fiziki, 49 pri glasbeni vzgoji in 40 pri državljanski in domovinski vzgoji ter etiki.

Preglednica 3.1: Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta

Število tretjih predmetov	Število šol (2012)	Odstotek šol (2012)	Odstotek šol (2011)	Odstotek šol (2010)
Noben predmet (0)	312	72,6 %	73,2 %	73,0 %
1	52	12,1 %	13,6 %	14,5 %
2	38	8,8 %	12,0 %	7,3 %
3	28	6,5 %	1,2 %	5,2 %
Skupaj	430	100,0 %	100,0 %	100,0 %

3.2 Težave pri izvedbi NPZ

V sklopu vprašanj o izvedbi NPZ smo želeli izvedeti, s katerimi težavami se srečujejo organizacije pri izvajanju NPZ. Ravnatelji so v **preglednici 3.3** z vnaprej ponujenimi možnimi odgovori označili vrste težav, ob njih pa so lahko zapisali tudi razloge zanje in predloge za

² Število ne vključuje šol s programom NIS in šol s programom NIS + ZAVOD, ker se je v teh šolah izvajalo NPZ iz tretjega predmeta po predmetniku za nižji izobrazbeni standard.

njihovo odpravo. Poleg tega so lahko zapisali tudi druge težave, ki v preglednici niso bile navedene, in predloge za njihovo odpravo.

Preglednica 3.2: Težave pri izvedbi NPZ v šolskem letu 2011/2012

Težave pri izvedbi NPZ	Število	Odstotek
1. Dostava/pobiranje gradiva oz. Pošta Slovenije	11	2,4 %
2. Način pakiranja preizkusov	8	1,8 %
3. Čas izvedbe NPZ	30	6,7 %
4. Organizacija prostorov za izvedbo NPZ	18	4,0 %
5. Nadzorni učitelji	16	3,5 %
6. Organizacija pouka v času izvedbe NPZ	50	11,1 %
7. Vrednotenje preizkusov znanja	76	16,9 %
8. Motivacija učencev za NPZ	175	38,8 %
9. Motivacija učiteljev za NPZ	34	7,5 %

Razlogi za težave pri izvedbi NPZ³ in predlogi za njihovo odpravo so prikazani v nadaljevanju.

Največ težav pri izvedbi NPZ v šolskem letu 2011/2012 je bilo povezanih s slabšo motivacijo učencev za NPZ (38,8 %). Razloge zanjo ravnatelji najpogosteje pripisujejo temu, da se rezultati NPZ nikjer ne upoštevajo. Učencem zato dosežek pri NPZ ni pomemben, kar se odraža v tem, da učenci k preverjanju ne pristopajo resno. Nekateri ravnatelji dodajajo, da učenci dodatne informacije o svojem znanju ne razumejo. Za povečanje motivacije učencev predlagajo večjo veljavo oziroma upoštevanje rezultatov NPZ, bodisi pri šolski oceni ali pri vpisu na srednje šole. Ravnatelji bi NPZ v šolsko oceno vključili na več načinov: kot eno od šolskih ocen pri predmetu, kot popravek pri zaključni oceni, kot zaključno oceno pri predmetu ali kot pogoj za napredovanje v višji razred. Štirje ravnatelji se zavzemajo za to, da bi NPZ v 6. razredu postali obvezni, ravnatelji osnovnih šol za odrasle pa predlagajo, naj bodo NPZ za odrasle prostovoljni (trije ravnatelji) oziroma naj se NPZ za odrasle ukine (en ravnatelj).

Slabšo motivacijo učiteljev za NPZ (7,5 %) najpogosteje povezujejo z neresnostjo učencev pri preverjanju znanja. Za izboljšanje predlagajo, naj rezultati NPZ v bodoče pridobijo na pomenu.

Težave pri vrednotenju preizkusov znanja (16,9 %) so se največkrat pojavile zaradi odsotnosti učiteljev, ki so vrednotili preizkuse učencev 9. razreda, oziroma nadomeščanja

---

³ V letu 2011 je 18 ravnateljev od 445 (4,0 %) odgovorilo, da so imeli pri izvedbi NPZ težave. V letu 2010 je bil ta delež bistveno večji, in sicer 143 ravnateljev oziroma 32,6 % vseh, ki so odgovorili na vprašalnik. Razlog za to razliko je najverjetneje v tem, da so se v letu 2011 pri organizaciji in izvedbi NPZ zgodile večje spremembe, ki so olajšale potek NPZ na šolah, pri čemer so bile upoštevane pripombe s šol. Vzroke lahko iščemo tudi v drugače zastavljenem anketnem vprašanju: leta 2010 je bilo to vprašanje postavljeno v odprti, leta 2011 pa v zaprti obliki. V letu 2012 smo anketno vprašanje preoblikovali tako, da ravnateljev nismo neposredno vprašali, ali so imeli težave pri izvedbi, temveč smo jim vnaprej ponudili nabor težav, ki so jih lahko označili.

teh učiteljev, druge pa so bile stroški (prevoz, malica), ki so povezani z vrednotenjem. Predlagajo, naj se preizkusi učencev 9. razreda vrednotijo na matični šoli oziroma po pouku, popoldne ali ob sobotah.

Organizacija pouka v času izvedbe NPZ je bila motena (11,1 %) zaradi prostorske stiske (predvsem zaradi učencev s posebnimi potrebami), zaradi »zasedenosti« učiteljev pa so odpadale ure pouka. Ravnatelji predlagajo, naj redni pouk poteka pred izvedbo ali po izvedbi NPZ oziroma naj se NPZ izvede ob 8. uri ali po pouku, učitelji pa naj preizkuse vrednotijo popoldne ali ob sobotah.

V letošnjem letu je največjo težavo s časom izvedbe NPZ (6,7 %) predstavljalo preverjanje znanja iz matematike (5,2 %), ki je potekalo v petek 4. 5. 2012, v tednu prvomajskih praznikov. Ravnatelji predlagajo, naj se v prihodnje NPZ ne izvaja takoj po počitnicah, temveč v drugem tednu maja.

Organizacija prostorov v času izvedbe NPZ je bila največkrat motena (4,0 %) zaradi pomanjkanja prostorov na šoli, problem z nadzornimi učitelji (3,5 %) pa je bil ta, da jih je primanjkovalo, predvsem zaradi učencev s posebnimi potrebami oziroma prevelikega števila nadzornih učiteljev na hodnikih.

Nekaj težav je bilo tudi s Pošto Slovenije (2,4 %), ki je na šest šol dostavila premalo poštnih vreč, zamujala je z dostavo oziroma prevzemom gradiva. Najpogostejša težava pri načinu pakiranja preizkusov (1,8 %) je bila nezadostno število preizkusov.

Večina drugih težav, ki so jih lahko zapisali ravnatelji sami, je že vključena v **preglednici 3.2**, predlogi za njihovo odpravo pa so najpogosteje povezani:

- z namenom in cilji NPZ (okoli 8 %: NPZ naj pridobi na veljavi – upošteva naj se pri šolski oceni oziroma pri vpisu na srednje šole; preverjanje znanja naj poteka s skupnim splošnim preizkusom znanja oziroma s standardiziranimi testi; preverjanje znanja naj bo v e-obliki, lahko z izvajanjem pri vseh predmetih na vzorcu naključno izbranih šol; premisli naj se o obvezni/prostovoljni izvedbi NPZ v 3., 6., 8. in 9. razredu, izvedbi NPZ za odrasle, učence tujce, učence s posebnimi potrebami in izvedbi NPZ v programih NIS; preverjanje znanja naj se prestavi v februar ali marec);
- z racionalizacijo izvedbe NPZ (okoli 2,5 %: izboljšave, ki jih letno uvaja Ric, so dobre; izvedba NPZ naj ostane takšna, kakor je bila do sedaj; izvedba NPZ naj se poenostavi; stroški za izvedbo NPZ naj se zmanjšajo; preglednejši koledar NPZ in navodila za izvedbo NPZ; elektronski opomnik koledarja NPZ, aplikacija za uvoz seznama EMŠO v zapisnik; več učencev s posebnimi potrebami v istem prostoru); e-dostava gradiva; e-preverjanje znanja;
- z vsebino preizkusov znanja (okoli 1,5 %: čas reševanja naj bo usklajen s težavnostjo preizkusov oziroma preizkusi naj bodo sestavljeni tako, da imajo učenci dovolj časa za reševanje; navodila za reševanje nalog naj bodo jasna; naloge NPZ naj preverjajo znanje, in ne samo neznanje oziroma naj bodo v NPZ vključene vsebine iz učnih načrtov; preobširne naloge (npr. pri slovenščini); prezahtevne naloge (predvsem pri fiziki

in angleščini), pri angleščini za 6. razred naj se za slušni del uporabijo posnetki domačih govorcev angleškega jezika, ker naravne zaradi naglasa učenci težje razumejo; pri matematiki naj se oblikuje zbirnik z natančnim poimenovanjem matematičnih pojmov in simbolov; naloge tretjih predmetov za 9. razred naj bodo v italijanskem prevodu; NPZ za 6. in 9. razred naj ne poteka sočasno, saj v primeru sočasnega izvajanja tujega jezika in glasbene vzgoje šola težko zagotovi zadostno število CD-predvajalnikov);

- z navodili za pošiljanje gradiva za 6. razred (okoli 0,5 %: navodila naj bo razumljivejša; obrazci za točkovanje naj se pobirajo na šolah po vpogledih staršev na šoli; statistični podatki naj bodo šolam dostopni prej).

3.3 Specifične težave pri izvedbi NPZ

Specifične težave pri izvedbi NPZ se v vprašalniku navezujejo na izvedbo NPZ za učence s posebnimi potrebami (učenci UPP), učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS) in odrasle (**preglednica 3.3**).

Preglednica 3.3: Specifične težave pri izvedbi NPZ v šolskem letu 2011/2012

Specifične težave pri izvedbi NPZ	Število	Odstotek
1. Učenci s posebnimi potrebami (učenci UPP)	25	5,5 %
2. Učenci v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS)	1	0,2 %
3. Odrasli	5	1,1 %

Največ specifičnih težav pri izvedbi NPZ je bilo povezanih z učenci UPP (5,5 %), najpogostejši razlogi za težave pa so bili: veliko učencev UPP, pomanjkanje prostorov in nadzornih učiteljev (ravnatelj predlagajo, naj se učence s podobnimi motnjami združi v manjše skupine z enim nadzornim učiteljem) ter neresnostjo pri reševanju preizkusov. Manj težav je bilo povezanih z branjem besedil pri angleščini, neustreznimi prilagoditvami, prezahtevnimi preizkusi znanja (ravnatelj predlagajo prilagojene naloge oziroma krajša besedila), pomanjkanjem pomočnikov bralcev (predvsem pri jeziku), premajhnim številom preizkusov znanja za pomočnike bralce, časom pisanja, obliko preizkusov (velikost pisave, pdf na zgoščenci ...) in premalo natančnimi navodili za vrednotenje preizkusa znanja za slepo učenko. Težavo pri učencih v programu NIS je navedel en sam ravnatelj (0,2 %), in sicer, da je bil preizkus prezahteven. Pri odraslih je težave izpostavilo pet ravnateljev (1,1 %), najpogostejše so bile: nemotiviranost (ravnatelj predlagajo prostovoljno udeležbo oziroma ukinitvev NPZ za odrasle) in slaba udeležba odraslih pri NPZ zaradi dela, ki ga opravljajo.

4 Vrednotenje preizkusov znanja

Pri vrednotenju preizkusov znanja nas je zanimalo, ali je vrednotenje za ravnatelje smiselno in kakšen pomen mu pripisujejo. Ravnateljem je bilo v izbiro ponujenih 11 trditev (**preglednica 4.1**), ki so jih označili, če so se z njimi strinjali, imeli pa so tudi možnost, da sami napišejo, kakšen smisel vidijo v vrednotenju.

Preglednica 4.1: Smiselnost vrednotenja preizkusov znanja NPZ

	Število	Odstotek
1. V vrednotenju ne vidim smisla.	23	5,1 %
2. Učitelji se seznanijo s potekom in načinom vrednotenja preizkusov.	212	47,0 %
3. Učitelji uskladijo in poenotijo kriterije ocenjevanja.	258	57,2 %
4. Učitelji si pridobijo izkušnje za utemeljevanje ugovorov in poizvedb.	176	39,0 %
5. Učitelji odkrivajo najpogostejše napake učencev	269	59,6 %
6. Učitelji dobijo vpogled v znanje učencev.	236	52,3 %
7. Učitelji spoznavajo odnos učencev do znanja.	158	35,0 %
8. Učitelji se na vrednotenju seznanijo s strukturo preizkusov in nalogami NPZ.	258	57,2 %
9. Učitelji pridobivajo dodatna znanja, ki jih lahko vključijo v svoje strokovno delo.	204	45,2 %
10. Učitelji na ta način ostajajo povezani s stroko.	112	24,8 %
11. Učitelji dobijo povratno informacijo o svojem delu in delu drugih učiteljev.	208	46,1 %

Leta 2011 v vrednotenju ni videlo smisla približno 25 % ravnateljev, leta 2012 pa je ta delež precej nižji (5,1 %). Vzroke lahko iščemo tudi v drugače zastavljenem anketnem vprašanju: leta 2011 je bilo to vprašanje postavljeno v odprti, leta 2012 pa v zaprti obliki.

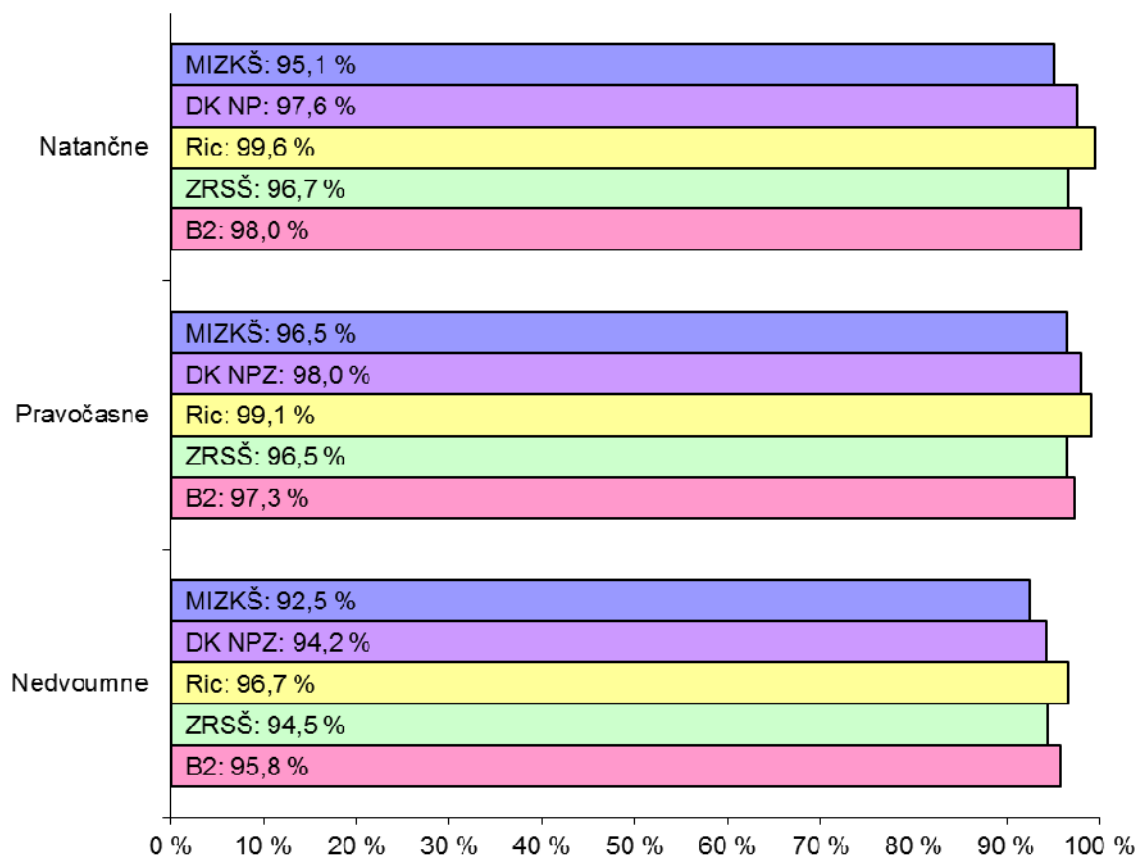
V letošnjem letu se največ ravnateljev (nad 50 %) strinja s trditvami, da pri vrednotenju učitelji odkrivajo najpogostejše napake učencev (59,6 %), se seznanijo s strukturo preizkusov in nalogami NPZ (57,2 %), uskladijo in poenotijo kriterije ocenjevanja (57,2 %) in dobijo vpogled v znanje učencev (52,3 %). Nad 40 % jih meni, da se pri vrednotenju učitelji seznanijo s potekom in načinom vrednotenja preizkusov (47,0 %), dobijo povratno informacijo o svojem delu in delu drugih učiteljev (46,1 %) in pridobivajo dodatna znanja, ki jih lahko vključijo v svoje strokovno delo (45,2 %). Najmanj (pod 40 %) jih je prepričanih, da si pri vrednotenju učitelji pridobijo tudi izkušnje za utemeljevanje ugovorov in poizvedb (39,0 %), spoznavajo odnos učencev do znanja (35,0 %) in zaradi vrednotenja ostajajo povezani s stroko (24,8 %).

Ravnatelji so lahko zapisali tudi svoj pogled na vrednotenje (31 oziroma 6,9 %). Njihovi najpogostejši komentarji so bili podobni trditvam v preglednici 4.1, več pa jih je tudi zapisalo, da so nekateri učitelji pri vrednotenju premalo natančni, kar se kaže tudi v velikem številu ugovorov in poizvedb.

5 Ocena posredovanih informacij

Informacije (natančnost, pravočasnost, nedvoumnost), kakor jih posredujejo organi in inštitucije, ki izvajajo NPZ, je ocenilo 451 od 499 šol oziroma 90,4 %. **Slika 5.1** prikazuje delež pozitivnih odgovorov (*Da*) za informacije, posredovane prek MIZKŠ, Državne komisije za vodenje NPZ (DK NPZ), Rica, ZRSŠ in B2.

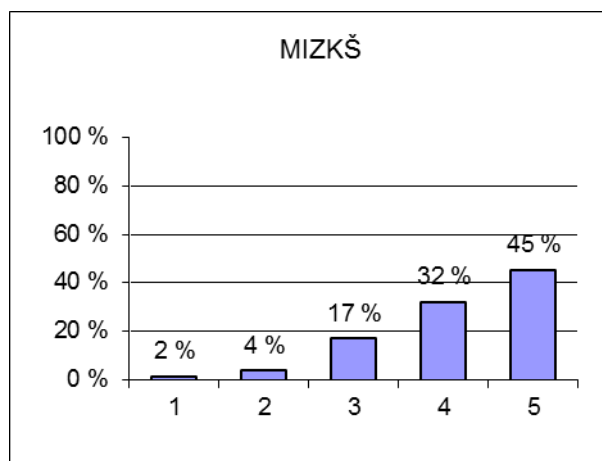
Slika 5.1: Ocena posredovanih informacij (odgovor *Da* v %)

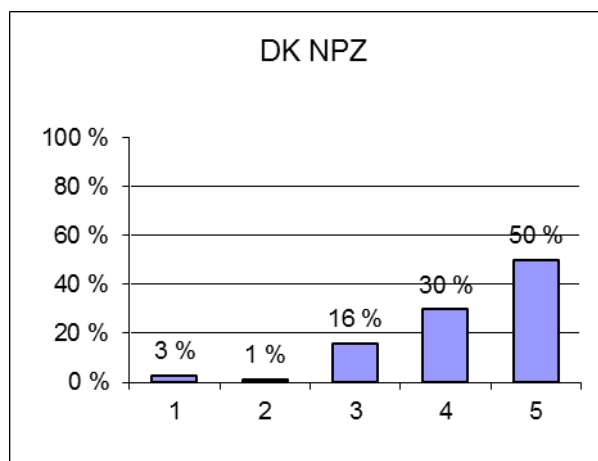
Analiza odgovorov pokaže, da ravnatelji pozitivno ocenjujejo natančnost, pravočasnost in nedvoumnost informacij, posredovanih prek MŠŠ, DK NPZ, Rica, ZRSŠ in B2, saj deleži pozitivnih ocen (*Da*) v vseh odgovorih presegajo 92 % (leta 2011: 93 %).

6 Ocena sodelovanja

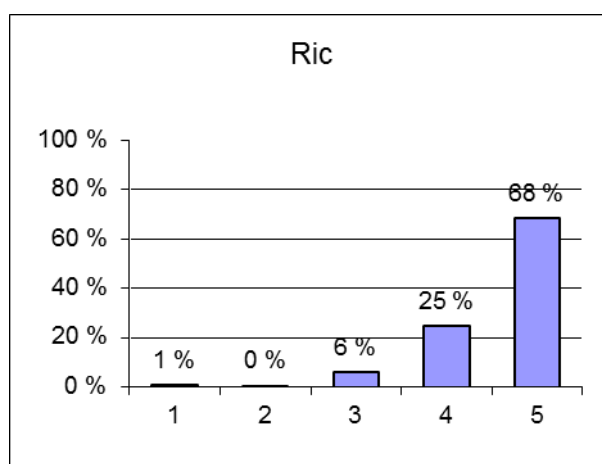
Grafi prikazujejo porazdelitve ocen od 1 do 5 v odstotnih točkah, ki so jih ravnatelji osnovnih šol za sodelovanje dodelili organom in institucijam za vodenje NPZ.

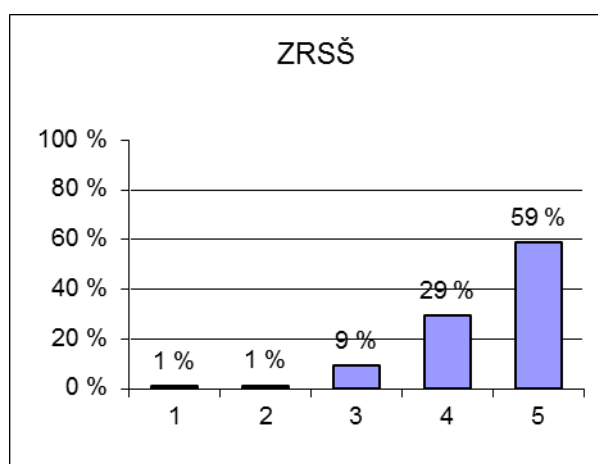
Povprečna ocena **4,2**
(leta 2011: 4,5; leta 2010: 4,4)

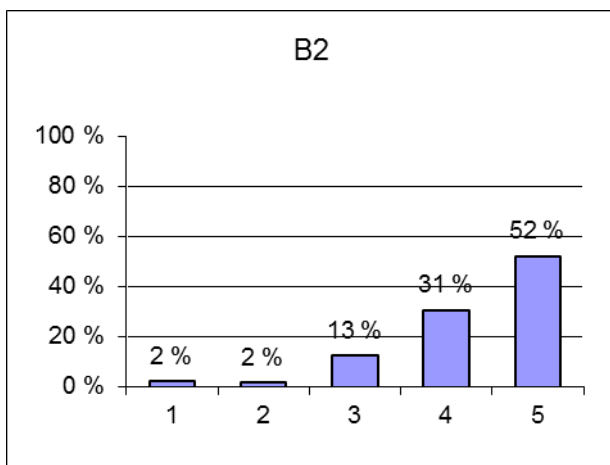
Povprečna ocena **4,2**
(leta 2011: 4,6; leta 2010: 4,4)

Povprečna ocena **4,6**
(leta 2011: 4,8; leta 2010: 4,7)

Povprečna ocena **4,4**
(leta 2011: 4,6; leta 2010: 4,5)

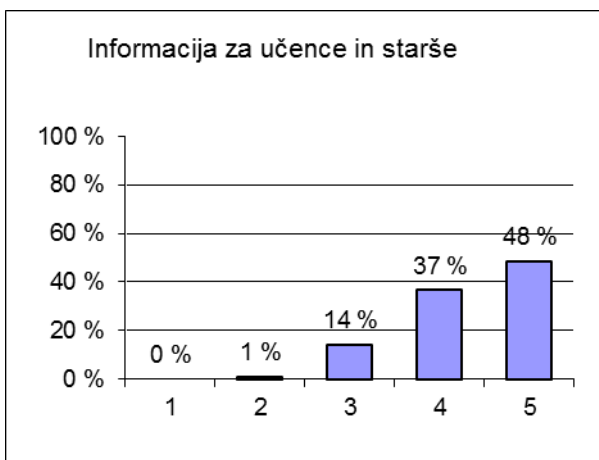

Povprečna ocena **4,3**
(leta 2011: 4,5; leta 2010: 4,5)

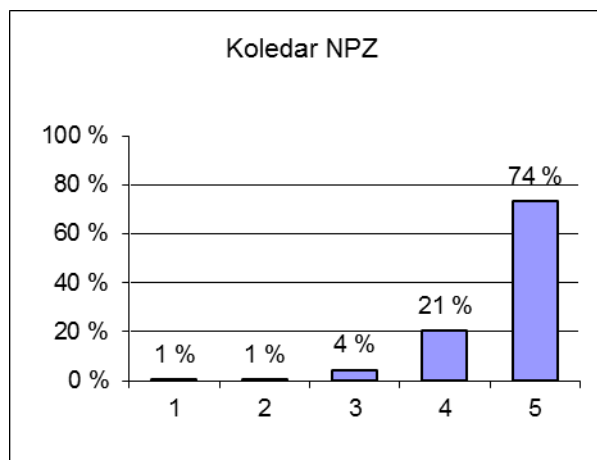
Ravnatelji sodelovanje z organi in inštitucijami za vodenje NPZ ocenjujejo z visokimi ocenami, saj je najnižja povprečna ocena 4,2 (pri ocenah od 1 do 5). Iz frekvenca porazdelitve ocen v odstotnih točkah je razvidno, da največ ravnateljev ocenjuje sodelovanje z MIZKŠ, DK NPZ, Ricem, ZRSŠ in B2 z oceno 5 (MIZKŠ: 45 %, DK NPZ: 50 %, Ric: 68 %, ZRSŠ: 59 %, B2: 52 %), ocena 4 je že redkejša (MIZKŠ: 32 %, DK NPZ: 30 %, Ric: 25 %, ZRSŠ: 29 %, B2: 31 %), nižje ocene pa so zastopane v manjšem deležu. Pripombe oziroma komentarji k sodelovanju so zelo raznoliki (npr. sodelovanje je dobro/hitro/korektno; navodila so jasna/pravočasna; pre(malo) sodelovanja; sodelovanja ni), po številu pa jih je malo (MIZKŠ: 5,8 %; DK NPZ: 4,7 %; Ric: 4,0 %; ZRSŠ: 4,4 %; B2: 4,9 %).

7 Ocena uporabnosti informacij o NPZ

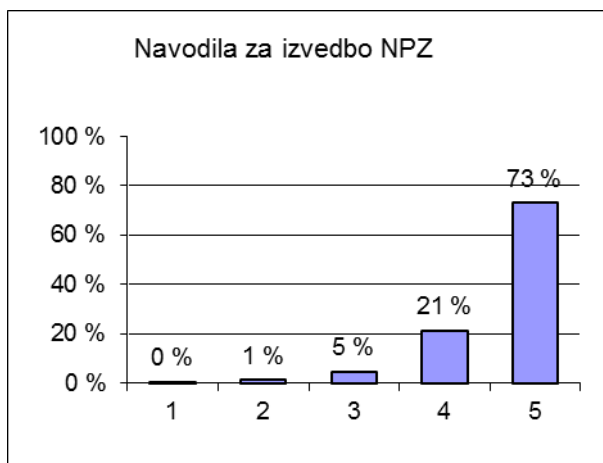
Grafi prikazujejo porazdelitve ocen od 1 do 5 v odstotnih točkah, ki so jih ravnatelji dodelili uporabnosti informacij o NPZ.

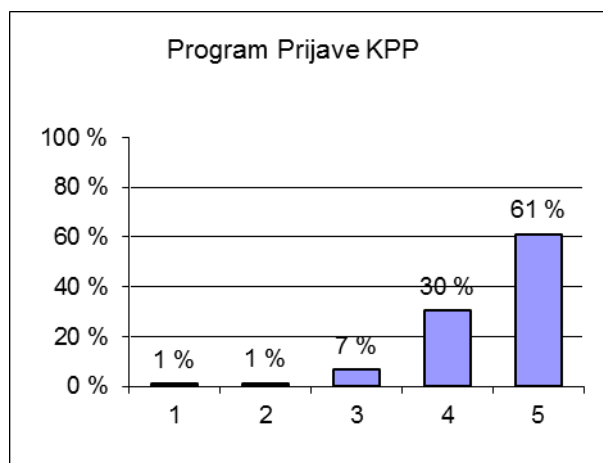
Povprečna ocena **4,3**
(leta 2011: 4,5; leta 2010: 3,9)

Povprečna ocena **4,7**
(leta 2011: 4,8; leta 2010: 4,6)

Povprečna ocena **4,7**
(leta 2011: 4,8; leta 2010: 4,6)

Povprečna ocena **4,5**
(leta 2011: 4,7; leta 2010: 4,5)

Ugotavljamo, da podobno kot v prejšnjih letih ravnatelji z najvišjima povprečnima ocenama vrednotijo uporabnost Koledarja NPZ (ocena: 4,7; delež pripomb: 3,3 %) in Navodil za izvedbo NPZ (ocena: 4,7; delež pripomb: 2,7 %), sledita uporabnost programa *Prijave KPP* (ocena: 4,5; delež pripomb: 3,3 %) in uporabnost publikacije Informacije za učence in starše (ocena: 4,3; delež pripomb: 3,8 %).

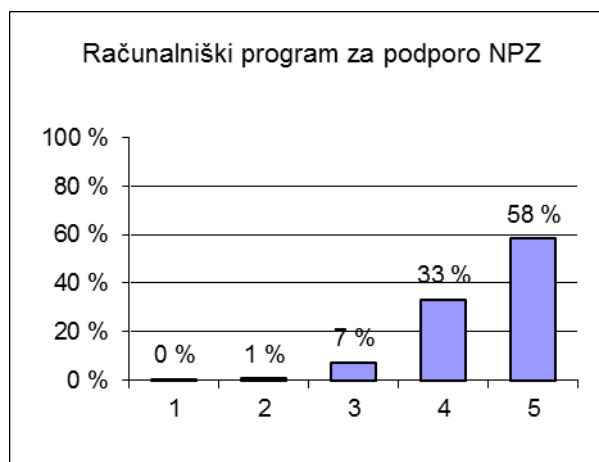
V nadaljevanju navajamo najpogostejše pripombe oziroma komentarje ravnateljev k uporabnosti informacij o NPZ:

- mnenja o publikaciji Informacije za učence in starše so deljena (skupaj 17 od 451 oziroma 3,8 %): pozitivna mnenja (uporabna), negativna mnenja (preobsežna, prezahtevna za večino staršev, premalo izvodov na šolo);
- najpogostejši komentarji h Koledarju NPZ (skupaj 15 od 451 oziroma 3,3 %) so, da bi moral biti preglednejši (sedem ravnateljev) najpogosteje predlagajo elektronsko aplikacijo koledarja (npr. Google), dva ravnatelja menita, da je koledar NPZ potreben;
- podobne komentarje imajo ravnatelji tudi k Navodilom za izvedbo NPZ (skupaj 12 od 451 oziroma 2,7 %), in sicer, da bi morala biti manj obširna, preglednejša, natančnejša v zvezi z vračanjem gradiva (predvsem gradiva za 6. razred);
- največ komentarjev k uporabnosti programa *Prijave KPP* (skupaj 15 od 451 oziroma 3,3 %) je, da bi moral biti enostavnejši.

8 Ocena ustreznosti računalniškega programa za podporo NPZ

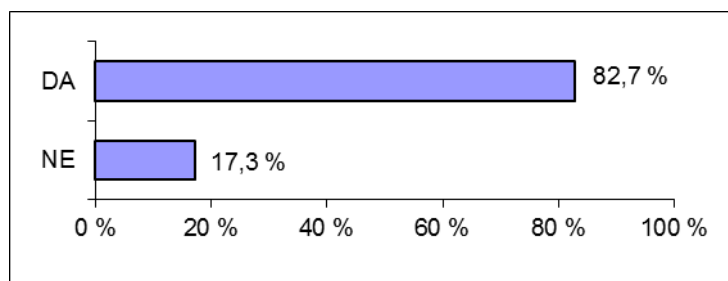
Računalniški program *Prijava na NPZ in Vpis* je za večino ravnateljev ustrezen, saj ga ocenjujejo s povprečno oceno **4,5** (leta 2011: 4,6; leta 2010: 4,5). Najpogostejše pripombe nanj so, tako kakor lani (skupaj 24 od 451 oziroma 5,3 %), da se podvaja s programom LoPolis in da ni prijazen za tiskanje.

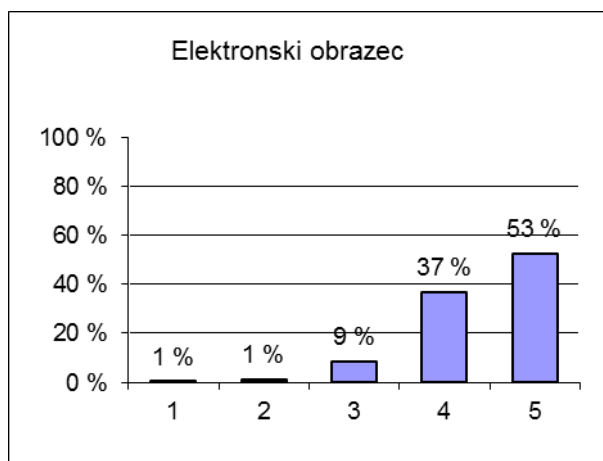
9 Prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami

Prilagojeno izvajanje NPZ je v šolskem letu 2011/2012 izvedlo 373 šol oziroma 82,7 % (leta 2011: 84,3 %; leta 2010: 87,0 %).

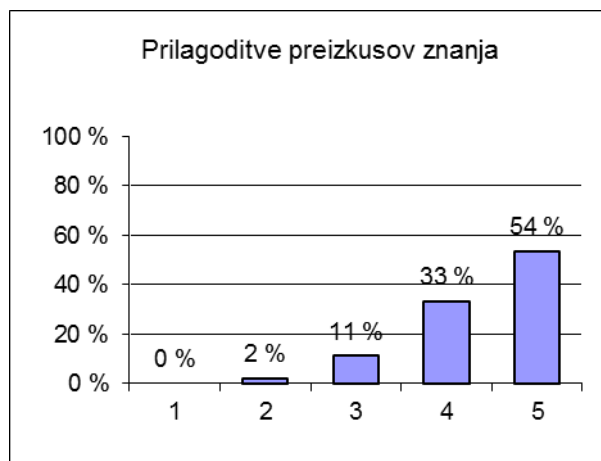
Odgovor	Število	Odstotek
DA	373	82,7 %
NE	78	17,3 %
Skupaj	451	100,0 %

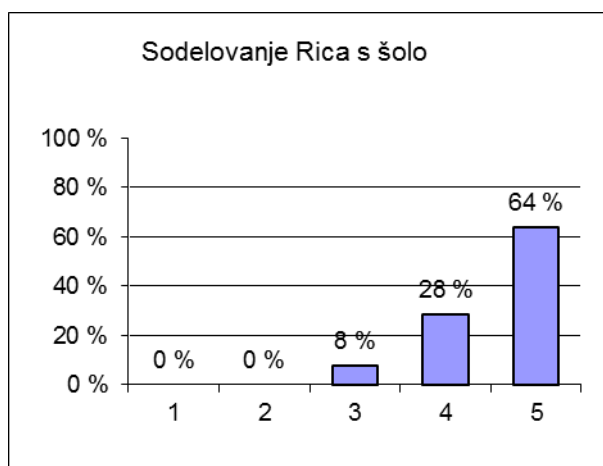
V nadaljevanju so predstavljene porazdelitve ocen za elektronski obrazec za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami, za prilagoditve preizkusov znanja in za sodelovanje Rica in šol pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami.

Povprečna ocena **4,4**
(leta 2011: 4,6; leta 2010: 4,4)

Povprečna ocena **4,4**
(leta 2011: 4,5; leta 2010: 4,2)

Povprečna ocena je **4,6**
(leta 2011: 4,7; leta 2010: 4,6).

Ravnatelji pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami z najvišjo povprečno oceno vrednotijo sodelovanje Rica in šol (ocena: 4,6; delež pripomb: 0,8 %; delež predlogov: 0,0 %). Nekoliko nižjo povprečno oceno dodeljujejo elektronskemu obrazcu za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program *Prijave KPP*; ocena: 4,4; delež pripomb: 2,4 %; delež predlogov: 2,1 %) in prilagoditvam preizkusov znanja (ocena: 4,4), pri katerih imajo tudi največ pripomb (2,9 %). Predlogov za izboljšavo je 1,9 %.

Najpogostejše pripombe in predlogi za izboljšavo:

- Program *Prijave KPP*:
Pripombe (9 od 373 oziroma 2,4 %): program je prezapleten in ne zajema vseh »motenj in boleznih«, ki jih imajo učenci.
Predlogi za izboljšavo (8 od 373 oziroma 2,1 %): enostavnejši obrazec.
- prilagoditve preizkusov znanja:
Pripombe (11 od 373 oziroma 2,9 %): neustrezne prilagoditve (podaljšan čas pisanja, prostor, pomočnik bralec, format pisave), preveliko oziroma premajhno število prilagoditev, prezahteven preizkus znanja.

Predlogi za izboljšavo (7 od 373 oziroma 1,9 %): bolje prilagojeni preizkusi glede na posebnosti posameznega učenca.

- Sodelovanje Rica s šolo

Pripombe (3 od 373 oziroma 0,8 %): dvomne informacije, nepripravljenost za posredovanje informacij.

10 Dodatna informacija o dosežkih na NPZ na šoli

Z vprašanji od 10.1 do 10.13 v **preglednici 10.1** smo želeli izvedeti, kakšno pozornost namenjajo učitelji dodatni informaciji o dosežkih učencev na NPZ.

Preglednica 10.1: Dodatna informacija o dosežkih na NPZ

VPRAŠANJE	DA 2012 (število)	NE 2012 (število)	DA 2012 (delež , %)	DA 2011 (delež , %)
10.1 Ali posredujete učiteljem analize o dosežkih učencev vaše šole na NPZ, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic?	447	4	99,1 %	98,6 %
10.2 Ali na šoli analizirate dosežke učencev vaše šole?	448	3	99,3 %	98,2 %
10.3 Ali pri pripravi analize dosežkov NPZ sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja?	429	22	95,1 %	93,6 %
10.4 Ali na šoli opravite analizo o odstopanjih med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ in poskušate poiskati vzroke za odstopanja?	404	47	89,6 %	89,5 %
10.5 Ali na šoli opravite primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije?	270	181	59,9 %	49,8 %
10.6 Ali na šoli opravite primerjavo dosežkov na NPZ po letih?	327	124	72,5 %	68,6 %
10.7 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite učiteljskemu zboru na šoli?	443	8	98,2 %	96,4 %
10.8 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite svetu staršev?	403	48	89,4 %	87,5 %
10.9 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite staršem učencev, ki so se udeležili NPZ?	287	164	63,6 %	64,5 %
10.10 Ali je analiza dosežkov učencev na NPZ del procesa samoevalvacije na šoli?	377	74	83,6 %	85,0 %
10.11 Ali ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ upoštevate pri načrtovanju dela učiteljev za naslednja šolska leta?	409	42	90,7 %	92,7 %

VPRAŠANJE	DA 2012 (število)	NE 2012 (število)	DA 2012 (delež)	DA 2011 (delež)
10.12 Ali ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ umeščate v LDN in Razvojni načrt šole?	380	71	84,3 %	82,7 %
10.13 Ali pripravite sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ?	365	86	80,9 %	75,9 %

Ravnatelje, ki so odgovorili, da pripravijo sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev svoje šole (**10.13**; 365 ravnateljev), smo vprašali, kaj sintezno poročilo zajema. Med sedmimi ponujenimi vsebinami so lahko izbrali eno ali več možnosti (**preglednica 10.2**), obenem pa so lahko zapisali tudi druge odgovore.

Preglednica 10.2: Kaj zajema sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev?

ODGOVOR (vprašanje 10.14)	Število 2012	Delež 2012	Delež 2011
Primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni	348	77,2 %	72,3 %
Poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo o doseganju ciljev/standardov za šolo/razred	257	57,0 %	54,3 %
Analizo o odstopanjih med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ	203	45,0 %	45,0 %
Navedbo vzrokov za odstopanja med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ	280	62,1 %	58,0 %
Ukrepe za izboljšanje doseženega znanja na NPZ v prihodnje	318	70,5 %	69,1 %
Primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije	164	36,4 %	29,3 %
Primerjalno analizo dosežkov na NPZ po letih	198	43,9 %	40,2 %

V letu 2012 je več šol izvajalo aktivnosti, ki so povezane z dodatno informacijo o NPZ, kakor v letu 2011; izraziteje je to opaziti pri 10.5, 10.6 in 10.13 (izjeme so 10.9, 10.10 in 10.11). Sintežno poročilo (10.13) o analizi dosežkov učencev šole največkrat zajema primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni (77,2 %), ukrepe za izboljšanje doseženega znanja na NPZ v prihodnje (70,5 %), navedbo vzrokov za odstopanja med pričakovanim in doseženim znanjem (62,1 %), poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo doseganja ciljev/standardov za šolo/razred (57,0 %), analizo odstopanj med pričakovanim in doseženim znanjem (45,0 %), primerjalno analizo dosežkov po letih (43,9 %) in primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda (36,4 %). Šole v manjši meri v sintezno poročilo vključujejo tudi analizo uspešnosti po enotah šole, oddelkih, nivojskih skupinah in učiteljih (1,6 %), primerjavo med dosežki pri NPZ in šolskimi ocenami (0,9 %), analizo vzrokov za večja odstopanja od državnega povprečja (0,7 %), analizo uspešnosti posameznih učencev (0,7 %) in analizo vpliva bralnega razumevanja na dosežek pri NPZ (0,4 %).

POVZETEK

Na anketo za ravnatelje osnovnih šol je odgovarjalo 451 ravnateljev, to je 90,4 % ravnateljev vseh izobraževalnih ustanov, ki so v šolskem letu 2011/2012 izvajale NPZ v 6. in/ali 9. razredu (499 izobraževalnih ustanov). Po regijah se deleži sodelujočih v anketi gibljejo od najmanj 84,0 % (Obalno-kraška regija) do največ 100,0 % (Zasavska in Spodnjeposavska regija).

Stališča ravnateljev do NPZ. V splošnem imajo ravnatelji do NPZ pozitivna stališča. Večina ravnateljev upošteva dosežke NPZ pri načrtovanju prihodnjega dela (90,0 %; odgovora *Zelo se strinjam*. / *Strinjam se*). Nekoliko manj ravnateljem, a še vedno nad 80 %, se zdi NPZ smiselno in koristno, saj daje učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca (86,5 %), menijo pa, da bi moral imeti dosežek učenca na NPZ večjo veljavo (84,9 %). Več kakor 70 % jih je mnenja, da daje NPZ učiteljem koristne informacije o kakovosti njihovega dela (77,1 %), vpliva na izboljšavo dela na šoli (72,9 %), izobraževanja o analizah dosežkov NPZ pa da so za učitelje koristna (72,3 %). V podobnem deležu se strinjajo s trditvama, da NPZ odkriva šibka (71,6 %) oziroma močna (67,4 %) področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti. Najmanj pozitivno mnenje imajo ravnatelji o tem, da je NPZ vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja (62,7 %).

Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta. Osnovne šole imajo možnost, da poleg tretjega predmeta, ki ga minister določi za NPZ na njihovi šoli, po končanem preverjanju prostovoljno izvedejo NPZ tudi iz drugih tretjih predmetov. Med 473 šolami, ki so v šolskem letu 2011/12 izvajale NPZ iz 3. predmeta v 9. razredu, jih je na anketo odgovorilo 430. Od teh jih NPZ iz tretjega predmeta ni prostovoljno izvedlo 312 (72,6 %), 118 šol pa je to možnost izkoristilo: NPZ iz enega tretjega predmeta je prostovoljno izvedlo 52 šol, iz dveh tretjih predmetov 38 šol in iz treh tretjih predmetov 28 šol. Skupno število vseh prostovoljnih izvedb NPZ iz tretjega predmeta je bilo 212 (leta 2011: 178, leta 2010: 189); od tega 66 pri kemiji, 57 pri fiziki, 49 pri glasbeni vzgoji in 40 pri državljanski in domovinski vzgoji ter etiki.

Težave pri izvedbi NPZ. Največ težav pri izvedbi NPZ v šolskem letu 2011/2012 je bilo povezanih s slabšo motivacijo učencev za NPZ (38,8 %). Razloge zanjo ravnatelji najpogosteje pripisujejo temu, da se rezultati NPZ nikjer ne upoštevajo. Učencem zato dosežek pri NPZ ni pomemben, kar se odraža v tem, da učenci k preverjanju ne pristopajo resno. Nekateri ravnatelji dodajajo, da učenci dodatne informacije o svojem znanju ne razumejo. Za povečanje motivacije učencev predlagajo večjo veljavo oziroma upoštevanje rezultatov NPZ, bodisi pri šolski oceni ali pri vpisu na srednje šole. Štirje ravnatelji se zavzemajo za to, da bi NPZ v 6. razredu postali obvezni, ravnatelji osnovnih šol za odrasle pa predlagajo, naj bodo NPZ za odrasle prostovoljni (trije ravnatelji) oziroma naj se NPZ za odrasle ukine (en ravnatelj). Neresnost učencev pri preverjanju znanja je tudi najpogosteje razlog za slabšo motivacijo učiteljev za NPZ (7,5 %). Težave pri vrednotenju preizkusov (16,9 %) so se največkrat pojavile zaradi odsotnosti učiteljev, ki so vrednotili preizkuse učencev 9. razreda, oziroma nadomeščanja teh učiteljev, druge pa so bili stroški (prevoz, malica), ki so povezani z vrednotenjem. V izogib temu ravnatelji predlagajo, naj se preizkusi učencev 9. razreda vrednotijo na matični šoli oziroma po pouku, popoldne ali ob sobotah. Organizacija pouka v času izvedbe NPZ je bila motena (11,1 %) zaradi prostorske

stiske (predvsem zaradi učencev s posebnimi potrebami), zaradi »zasedenosti« učiteljev pa so odpadle ure pouka. Ravnatelji predlagajo, naj redni pouk poteka pred izvedbo ali po izvedbi NPZ oziroma naj se NPZ izvede ob 8. uri ali po pouku, učitelji pa naj preizkuse vrednotijo popoldne ali ob sobotah. V letošnjem letu je največjo težavo s časom izvedbe NPZ (6,7 %) predstavljalo preverjanje iz matematike (5,2 %), ki je potekalo v petek 4. 5. 2012, v tednu prvomajskih praznikov. Ravnatelji predlagajo, naj se v prihodnje NPZ ne izvaja takoj po počitnicah, temveč v drugem tednu maja. Organizacija prostorov v času izvedbe NPZ je bila največkrat motena (4,0 %) zaradi pomanjkanja prostorov na šoli, problem z nadzornimi učitelji (3,5 %) pa je bil ta, da jih je primanjkovalo, predvsem zaradi učencev s posebnimi potrebami oziroma prevelikega števila nadzornih učiteljev na hodnikih. Nekaj težav je bilo tudi s Pošto Slovenije (2,4 %), ki je na šest šol dostavila premalo poštnih vreč, zamujala je z dostavo oziroma prevzemom gradiva. Najpogostejša težava pri načinu pakiranja preizkusov (1,8 %) je bila nezadostno število preizkusov.

Vrednotenje preizkusov znanja. Vprašanje o smislu vrednotenja preizkusov znanja NPZ, ki ga opravljajo učitelji, je bilo v letošnjem letu postavljeno v zaprti obliki – ravnateljem je bilo v izbiro ponujenih 11 trditev. Največ ravnateljev (nad 50 %) se je strinjalo s trditvami, da pri vrednotenju učitelji odkrivajo najpogostejše napake učencev (59,6 %), se seznanijo s strukturo preizkusov in nalogami NPZ (57,2 %), uskladijo in poenotijo kriterije ocenjevanja (57,2 %) in dobijo vpogled v znanje učencev (52,3 %). Nad 40 % jih je menilo, da se pri vrednotenju učitelji seznanijo s potekom in načinom vrednotenja preizkusov (47,0 %), dobijo povratno informacijo o svojem delu in delu drugih učiteljev (46,1 %) in pridobivajo dodatna znanja, ki jih lahko vključijo v svoje strokovno delo (45,2 %). Najmanj (pod 40 %) jih je bilo prepričanih, da si pri vrednotenju učitelji pridobijo tudi izkušnje za utemeljevanje ugovorov in poizvedb (39,0 %), spoznavajo odnos učencev do znanja (35,0 %) in zaradi vrednotenja ostajajo povezani s stroko (24,8 %). Pogosto so tudi zapisovali, da so nekateri učitelji pri vrednotenju premalo natančni, kar se kaže tudi v velikem številu ugovorov in poizvedb.

Ocena posredovanih informacij. Analiza odgovorov pokaže, da ravnatelji pozitivno ocenjujejo natančnost, pravočasnost in nedvoumnost posredovanih informacij, posredovanih prek MIZKŠ, DK NPZ, Rica, ZRSŠ in B2, saj deleži pozitivnih ocen za vse organe in inštitucije, ki izvajajo NPZ, presegajo 92 %.

Ocena sodelovanja. Ravnatelji so sodelovanje z MIZKŠ, DK NPZ, Ricem, ZRSŠ in B2 ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Njihove ocene so visoke, saj povprečne ocene za vse inštitucije in organe za vodenje NPZ presegajo 4,2.

Ocena uporabnosti informacij o NPZ. Tudi uporabnost informacij o NPZ so ravnatelji ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Ocene so dodeljevali štirim različnim informacijam o NPZ: publikaciji Informacije za učence in starše, Koledarju NPZ, Navodilom za izvedbo NPZ in programu *Prijave KPP*. Podobno kot v prejšnjih letih ravnatelji z najvišjima povprečnima ocenama vrednotijo uporabnost Koledarja NPZ (ocena: 4,7) in Navodil za izvedbo NPZ (ocena: 4,7), sledita uporabnost programa *Prijave KPP* (ocena: 4,5) in uporabnost publikacije Informacije za učence in starše (ocena: 4,3).

Ocena ustreznosti računalniškega programa za podporo NPZ. Računalniški program *Prijava na NPZ in Vpis* je za večino ravnateljev ustrezen, saj ga ocenjujejo s povprečno

oceno 4,5 (na lestvici od 1 do 5). Pripombe k programu ima 5,3 % ravnateljev in največ od njih jih meni, da se ta program podvaja s programom LoPolis in da ni prijazen za tiskanje.

Prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami. Prilagojeno izvajanje NPZ je v šolskem letu 2011/2012 izvedlo 373 šol oziroma 82,7 % (leta 2011: 84,3 %; leta 2010: 87,0 %).

Ravnatelji pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami z najvišjo povprečno oceno na lestvici od 1 do 5 vrednotijo sodelovanje Rica in šol (ocena: 4,6). Nekoliko nižjo povprečno oceno dodeljujejo elektronskemu obrazcu za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program *Prijave KPP*; ocena: 4,4) in prilagoditvam preizkusov znanja (ocena: 4,4).

Dodatna informacija o dosežkih NPZ na šoli. V zvezi z dodatno informacijo o NPZ šole izvajajo naslednje aktivnosti (navajamo po pogostosti): analizirajo dosežke učencev svoje šole (99,3 %), učiteljem posredujejo analize dosežkov učencev svoje šole, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic (99,1 %), analizo predstavijo učiteljskemu zboru na šoli (98,2 %), pri pripravi analize sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja (95,1 %), ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ upoštevajo pri načrtovanju dela učiteljev za naslednja šolska leta (90,7 %), na šoli opravijo analizo odstopanj med pričakovanim in doseženim znanjem in poskušajo poiskati vzroke za odstopanja (89,6 %), analizo dosežkov predstavijo svetu staršev (89,6 %), ugotovitve o dosežkih učencev umeščajo v LDN in Razvojni načrt šole (84,3 %), analiza dosežkov učencev je del procesa samoevalvacije na šoli (83,6 %), pripravijo sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev svoje šole (80,9 %), na šoli opravijo primerjavo dosežkov po letih (72,5 %), analizo dosežkov predstavijo staršem učencev, ki so se udeležili NPZ (63,6 %), na šoli opravijo primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije (59,9 %). Sinteza poročilo o analizi dosežkov NPZ največkrat zajema primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni (77,2 %), ukrepe za izboljšanje doseženega znanja na NPZ v prihodnje (70,5 %), navedbo vzrokov za odstopanja med pričakovanim in doseženim znanjem (62,1 %), poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo doseganja ciljev/standardov za šolo/razred (57,0 %), analizo odstopanj med pričakovanim in doseženim znanjem (45,0 %), primerjalno analizo dosežkov po letih (43,9 %) in primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda (36,4 %). Šole v manjši meri v sintezno poročilo vključujejo tudi analizo uspešnosti po enotah šole, oddelkih, nivojskih skupinah in učiteljih (1,6 %), primerjavo med dosežki pri NPZ in šolskimi ocenami (0,9 %), analizo vzrokov za večja odstopanja od državnega povprečja (0,7 %), analizo uspešnosti posameznih učencev (0,7 %) in analizo vpliva bralnega razumevanja na dosežek pri NPZ (0,4 %).

Državni izpitni center se zahvaljuje vsem ravnateljem, ki ste odgovorili na anketo, saj bo analiza odgovorov pripomogla k boljši izvedbi NPZ. V želji po čim večji uporabnosti vprašalnika za ravnatelje – tako po vsebini kakor tudi po razumljivosti vprašanj – vas prosimo, da predloge za kakršnekoli spremembe vprašalnika pošljete na elektronski naslov: info@ric.si.

Priloga 1: Anketni vprašalnik za ravnatelje osnovnih šol – poročilo o izvedbi NPZ 2011/2012

Spoštovani,

tudi v letošnjem šolskem letu nadaljujemo s spremljanjem priprav in izvedbe nacionalnega preverjanja znanja (NPZ). Naša želja je pridobiti vaša stališča do NPZ, odkriti težave in nejasnosti pri izvedbi NPZ in priporočila za izboljšavo, zato vas prosimo, da izpolnite vprašalnik.

V vprašalniku se slovnična oblika za moški spol uporablja kot nevtralna oblika za moški in ženski spol.

1 ŠIFRA ŠOLE

Napišite šifro vaše šole (šestmestna številka).

2 STALIŠČA RAVNATELJEV DO NPZ

Na štiristopenjski lestvici ocenite strinjanje s trditvami o NPZ.

- 2.1 NPZ je smiselno in koristno, saj da učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca.
- 2.2 NPZ odkriva **močna** področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti.
- 2.3 NPZ odkriva **šibka** področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti.
- 2.4 NPZ vpliva na izboljšavo dela na šoli.
- 2.5 NPZ daje učiteljem dodatne informacije o kakovosti njihovega dela.
- 2.6 NPZ je vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja.
- 2.7 Dosežke NPZ upoštevam pri načrtovanju našega prihodnjega dela.
- 2.8 Izobraževanja o analizah dosežkov NPZ, ki jih pripravlja Ric, so za učitelje koristna.
- 2.9 Dosežek učenca na NPZ bi moral imeti večjo veljavo.

Možni odgovori: Zelo se strinjam. / Strinjam se. / Ne strinjam se. / Sploh se ne strinjam.

3 IZVEDBA NPZ

- 3.1 Iz katerih tretjih predmetov, ki s strani ministra NISO bili določeni za NPZ na vaši šoli, ste prostovoljno izvedli NPZ v 9. razredu?
Označite enega ali več ponujenih odgovorov.

Možni odgovori: Nobenega / Fizike / Kemije / Glasbene vzgoje / Državljske in domovinske vzgoje ter etike

- 3.2 Ali ste imeli v letošnjem letu pri izvedbi NPZ katero od naštetih težav v spodnji tabeli? Težave označite (stolpec: TEŽAVE), ob posamezni težavi tudi napišite razloge zanjo (stolpec: RAZLOGI) in predloge za njeno odpravo (stolpec: PREDLOGI).

Če težav pri izvedbi NPZ niste imeli, spodnje tabele ne izpolnajte.

OPOMBA: Specifičnih težav pri izvedbi NPZ za učence s posebnimi potrebami, učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS) in odraslimi ne navajajte, ker jih boste lahko opisali pri vprašanju 3.5.

	TEŽAVE (označite)	RAZLOGI	PREDLOGI
Dostava/pobiranje gradiva oz. Pošta Slovenije	☐		
Način pakiranja preizkusov	☐		
Čas izvedbe NPZ	☐		
Organizacija prostorov za izvedbo NPZ	☐		
Nadzorni učitelji	☐		
Organizacija pouka v času izvedbe NPZ	☐		
Vrednotenje preizkusov znanja	☐		
Motivacija učencev za NPZ	☐		
Motivacija učiteljev za NPZ	☐		

3.3 Če ste imeli pri letošnji izvedbi NPZ tudi DRUGE TEŽAVE, jih zapišite v spodnji okvirček.

3.4 Če imate za izboljšanje izvedbe NPZ še katere DRUGE PREDLOGE, jih zapišite v spodnji okvirček.

3.5 Kakšne specifične težave ste imeli pri letošnji izvedbi NPZ za učence s posebnimi potrebami, učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS) ali odraslimi?

V spodnji tabeli (stolpec: **TEŽAVE**) označite enega ali več ponujenih odgovorov. Ob posameznem odgovoru tudi napišite razloge za težave (stolpec: **RAZLOGI**) in predloge za odpravo težav (stolpec: **PREDLOGI**).

Če specifičnih težav pri izvedbi NPZ niste imeli, spodnje tabele ne izpolnajte.

	TEŽAVE (označite)	RAZLOGI	PREDLOGI
Učenci s posebnimi potrebami	☐		
Učenci v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS)	☐		
Odrasli	☐		

- 3.6 Če ste imeli pri letošnji izvedbi NPZ tudi DRUGE SPECIFIČNE TEŽAVE, jih zapišite v spodnji okvirček.
-

4 VREDNOTENJE PREIZKUSOV ZNANJA

- 4.1 V čem kot ravnatelj vidite smisel vrednotenja preizkusov znanja NPZ, ki ga opravljajo učitelji vaše šole?

Izberite enega ali več ponujenih odgovorov.

- V vrednotenju ne vidim smisla.
- Učitelji se seznanijo s potekom in načinom vrednotenja preizkusov.
- Učitelji uskladijo in poenotijo kriterije ocenjevanja.
- Učitelji si pridobijo izkušnje za utemeljevanje ugovorov in poizvedb.
- Učitelji odkrivajo najpogostejše napake učencev.
- Učitelji dobijo vpogled v znanje učencev.
- Učitelji spoznavajo odnos učencev do znanja.
- Učitelji se pri vrednotenju seznanijo s strukturo preizkusov in nalogami NPZ.
- Učitelji pridobivajo dodatna znanja, ki jih lahko vključijo v svoje strokovno delo.
- Učitelji na ta način ostajajo povezani s stroko.
- Učitelji dobijo povratno informacijo o svojem delu in delu drugih učiteljev.

Če v vrednotenju vidite tudi drugačen smisel, ga lahko zapišete.

---

5 OCENA POSREDOVANIH INFORMACIJ

Posredovane informacije s strani organov in inštitucij, ki izvajajo NPZ, ocenite z DA ali NE.

- 5.1 Informacije s strani MIZKŠ
- 5.2 Informacije s strani Državne komisije za vodenje NPZ
- 5.3 Informacije s strani Rica
- 5.4 Informacije s strani ZRSŠ
- 5.5 Informacije s strani B2

Podjetje **B2** izvaja IT storitve na Portalu MIZKŠ (program *Prijava na NPZ in Vpis*).

Možni odgovori: Natančne / Pravočasne / Nedvoumne

6 OCENA SODELOVANJA

6.1 Sodelovanje z organi in institucijami za vodenje NPZ ocenite z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

- Sodelovanje z MIZKŠ
  - Sodelovanje z Državno komisijo za vodenje NPZ
  - Sodelovanje z Ricem
  - Sodelovanje z ZRSŠ
  - Sodelovanje s strani B2
- Podjetje **B2** izvaja IT-storitve na Portalu MIZKŠ (program *Prijava na NPZ in Vpis*).
- 6.2 V pripombah navedite razloge, ki pojasnjujejo vašo oceno v 6.1.

7 OCENA UPORABNOSTI PUBLIKACIJ IN PROGRAMOV ZA NPZ

7.1 Uporabnost publikacij in programov za NPZ ocenite z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

- Uporabnost Informacij za učence in starše
  - Uporabnost Koledarja NPZ
  - Uporabnost Navodil za izvedbo NPZ
  - Uporabnost programa *Prijave KPP*
- 7.2 Vpišite pripombe (če jih imate) k uporabnosti informacij o NPZ.

8 OCENA USTREZNOSTI RAČUNALNIŠKEGA PROGRAMA ZA PODPORO NPZ

8.1 Ustreznost računalniškega programa *Prijava na NPZ in Vpis* ocenite z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

8.2 Vpišite pripombe (če jih imate) k računalniškemu programu *Prijava na NPZ in Vpis*.

9 PRILAGOJENO IZVAJANJE NPZ ZA UČENCE S POSEBNIMI POTREBAMI

9.1 Ali ste v letošnjem šolskem letu na vaši šoli izvajali prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami? Izberite enega od ponujenih odgovorov.

DA NE

9.2 Z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično) ocenite spodnje postavke.

- Elektronski obrazec za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program *Prijave KPP*)
- Prilagoditve preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami
- Sodelovanje Rica s šolo pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami

9.3 V pripombah navedite razloge, ki pojasnjujejo vašo oceno v 9.2.

9.4 Zapišite predloge zaboljšavo

- elektronskega obrazca za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program *Prijave KPP*),
- prilagoditve preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami,
- sodelovanja Rica in šol pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami.

10 DODATNA INFORMACIJA O DOSEŽKIH NPZ NA ŠOLI

Na vprašanja o dodatni informaciji o dosežkih na NPZ odgovorite z DA ali NE.

- 10.1 Ali posredujete učiteljem analize o dosežkih učencev vaše šole na NPZ, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic?
- 10.2 Ali na šoli analizirate dosežke učencev vaše šole?
- 10.3 Ali pri pripravi analize dosežkov NPZ sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja?
- 10.4 Ali na šoli opravite analizo o odstopanjih med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ in poskušate poiskati vzroke za odstopanja?
- 10.5 Ali na šoli opravite primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije?
- 10.6 Ali na šoli opravite primerjavo dosežkov na NPZ po letih?
- 10.7 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite učiteljskemu zboru na šoli?
- 10.8 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite svetu staršev?
- 10.9 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite staršem učencev, ki so se udeležili NPZ?
- 10.10 Ali je analiza dosežkov učencev na NPZ del procesa samoevalvacije na šoli?
- 10.11 Ali ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ upoštevate pri načrtovanju dela učiteljev za naslednja šolska leta?
- 10.12 Ali ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ umeščate v LDN in Razvojni načrt šole?
- 10.13 Ali pripravite sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ?

Če na šoli pripravite sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ, odgovorite na spodnje vprašanje.

- 10.14 Kaj zajema sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ? Izberite enega ali več ponujenih odgovorov.
  - Primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni
  - Poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo o doseganju ciljev/standardov za šolo/razred
  - Analizo o odstopanjih med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ
  - Navedbo vzrokov za odstopanja med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ
  - Ukrepe za izboljšanje doseženega znanja na NPZ v prihodnje
  - Primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije
  - Primerjalno analizo dosežkov na NPZ po letih
- 10.15 Katera druga področja, ki zgoraj niso naštet, še zajema sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ?

---

11 DRUGI KOMENTARJI NA NPZ

- 11.1 Lahko zapišite tudi druge komentarje (predloge, pojasnila itd.) na NPZ (največ 4096 besed – če jih je več, jih pošljite na info@ric.si s pripisom ANKETA).
-